

//НЕРАЗКАЗАНО

От Ню Йорк, с тревога

Изложба във Вашингтон надникна в малко известното творчество на българския художник Рафи Шехирян

автор

Светослав Тодоров | svetoslav.todorov@capital.bg

За художника Рафи Шехирян няма да намерите много в Google – откъслечни споменавания, статия в Wikipedia за съществуващата между 1975 г. и 1990 г. група „Кукув ден“, цяляща популяризиране на модернистичните течения в рисуването. Но един от първите резултати ще ви отведе в създадена от сина му е-книга от над 120 страници за творчеството и живота му – тя е само първата стъпка към популяризирането на творчеството на баща си. Втората беше направена неотдавна – еднородната изложба „Следите на Рафи Шехирян: Американски видения“ в галерията Rhizome във Вашингтон на 27 август.

Рафи Шехирян (1952 - 2011) е български концептуален художник, роден в София и потомък на арменски бежанци, пристигнали в България след арменския геноцид в Османската империя през 1915 г. Кандидатства в продължение на три години в Художествената академия, а както

брат му си спомня в книгата: „Искаше работите му да са напълно оригинални, отличаващи се от всички останали, за да не могат да бъдат пренебрегнати.“ Завършва текстилно изкуство, а тогава е ориентиран към живописата. Работата му не среща одобрението на комисиите и едва през 1987 г. той и съпругата му, скулпторката Галина Делиева-Шехирян, успяват да организират публична изложба на ул. „Раковски“ 108. Един от съвременниците му, художникът Цветан Колев, описва събитието като „една изложба, която остави трайни спомени, и съм сигурен, че много неща се промениха в нашето изкуство, особено в средите на по-младите и необременени колеги.“

Рафи Шехирян и Галина Делиева успяват да стигнат до Австрия, където са приети в бежански лагер през 1988 г. Година и половина по-късно те получават разрешение за убежище в САЩ. През следващите години Рафи Шехирян работи

в текстилния дизайн, а за САЩ замнава и брат му Гаро, който пише: „Последният етап от творчеството му беше обвинен в пълна изолация, сякаш не искаше никой да знае какво точно прави. Когато видях някои от картините му, се сащисах. Никога преди това Рафи не беше рисувал така. Лицата и човешките фигури на платната изразяваха мистериозна възбужденост. Странна застиналоост и в същото време детска стеснителност, сякаш искаха да кажат: „Ние сме тук не по собствено желание.“

Именно част от този период ще бъде показана в изложбата във Вашингтон – десет платна, петнадесет малки портрета, няколко рисунки, лични вещи, както и свързани с тях инсталации на Джулиян. „За пръв път видях и започнах да говоря с баща си за тези картини, докато бях в гимназията – изложбата е начин да се докосна до духа на тези разговори“. Баща му е рисувал в усамотение – никой не е сигурен за точните дати

на картините, а нито една от тях не е озаглавена.

Картините са създадени между 1995 – 2000 г. Американците по улиците на Ню Йорк се превръщат в най-голямото възхищение за Рафи. Портретите им обхващат духовната дезориентация, социална неприспособеност, дълбоката човешка самотност. Както синът му обобщава – той е бил отново изгубен и точно тогава най-интересното му творческо пътешествие започва.

„Това е първата от поредицата изложби с творби на баща ми, която планирам и се надявам да успее да ги покажа скоро и в България – би било естествено те да се приберат в България и така кръгът да се затвори“, казва Джулиян Шехирян. Той е роден след преместването на семейството в Ню Йорк, живее във Вашингтон. През 2015 г. той организира инсталация в „Червената къща“, посветена на историята на психиатричните практики в България по времето на социализма. В момента е обвързан и с очакван през 2018 г. VR проект, свързан с пресъздаването на бруталната реалност на трудовите лагери в същия период. **IK**

В близко бъдеще Джулиян планира да събере творбите на баща си в каталог. Книгата за Рафи Шехирян е онлайн на <http://julianc.com>

